

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบเก็บข้อมูลไปข้างหน้า (Prospective descriptive study)

วิธีดำเนินการวิจัย

แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนและเตรียมงานก่อนดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ และสรุปผลการวิจัย

ระยะเวลาของการดำเนินการวิจัย เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ.2545 ถึงวันที่ 31
กรกฎาคม พ.ศ.2546 รวมทั้งสิ้น 10 เดือน

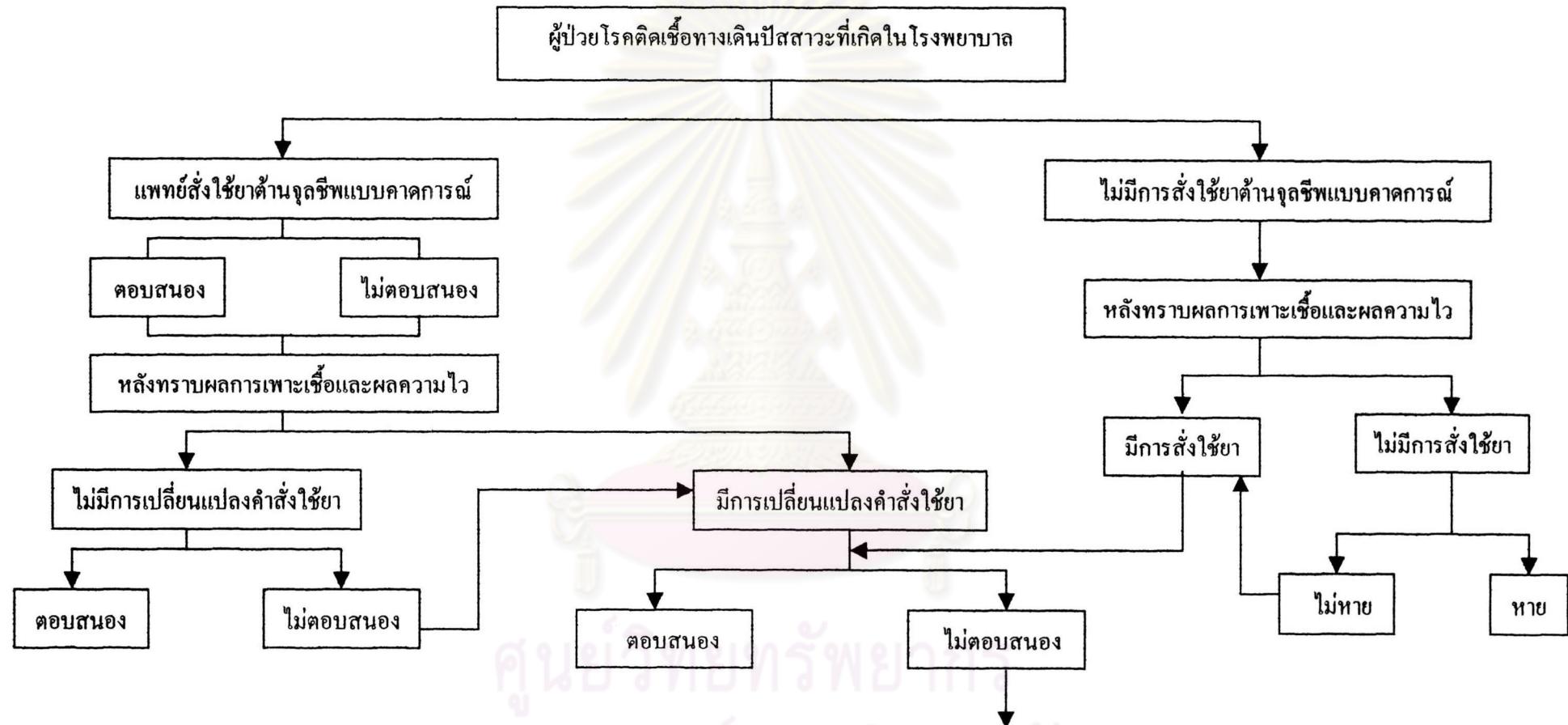
ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนและเตรียมงานก่อนดำเนินการวิจัย

1.1 ทบทวนและรวบรวมวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ศึกษาและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวกับโรคติดเชื้อทางเดินปัสสาวะที่เกิดในโรงเรียนและการใช้ยาค้านจุลชีพจากผลงานการวิจัยข้อมูลหลัง และเอกสารทางวิชาการต่างๆ แล้วนำข้อมูลเหล่านี้มาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดรูปแบบการดำเนินการวิจัย

1.2 กำหนดรูปแบบและแนวทางในการดำเนินการวิจัย (ดังแสดงตามแผนภูมิ 1-2)

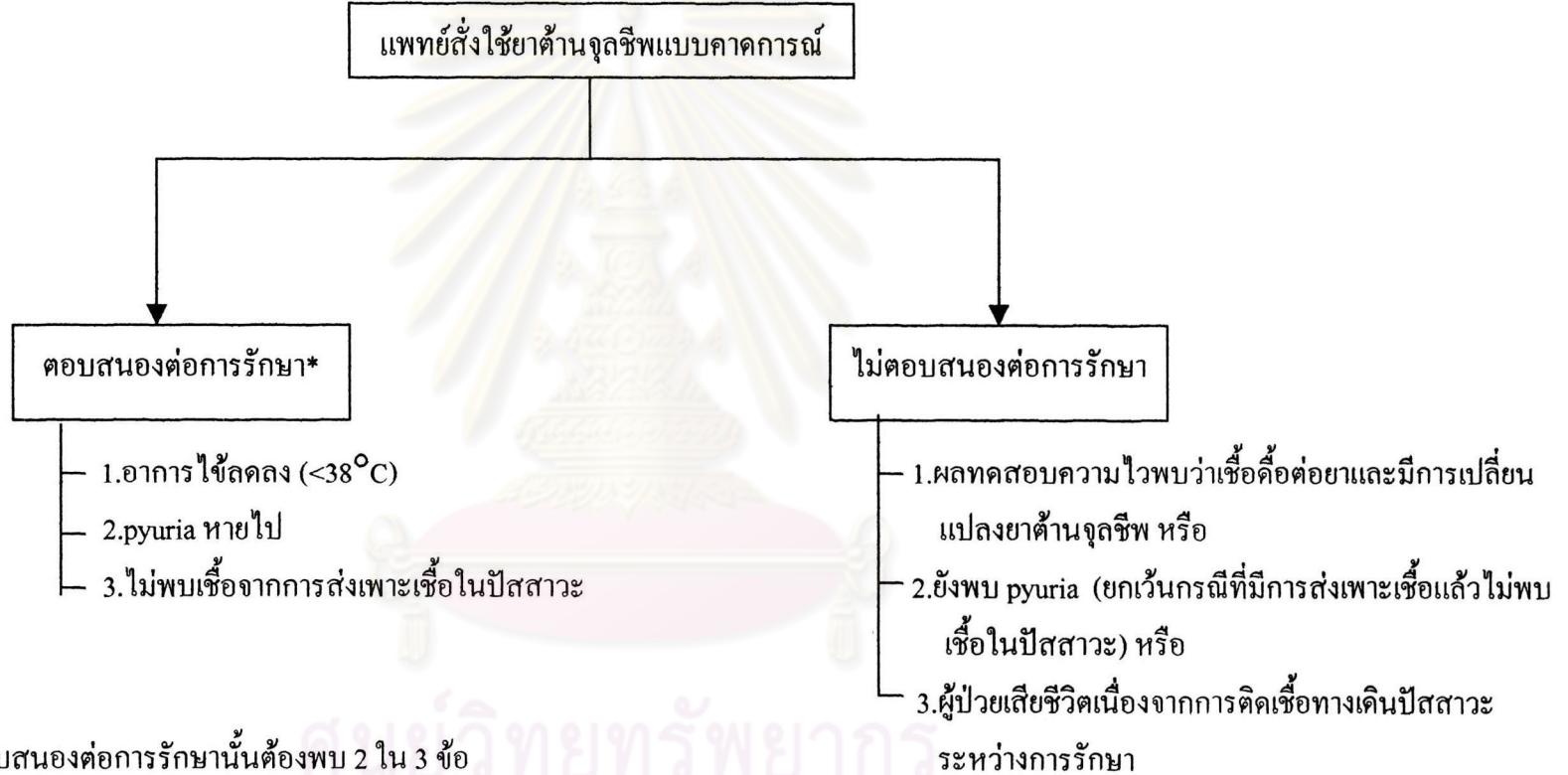
แผนภูมิ 1 รูปแบบการศึกษาการสั่งใช้ยาด้านจุลชีพ

หากสามารถทราบได้ว่าต้องการรักษาโดยอาจสั่งเพาะเชื้อใหม่

หรือมีการเปลี่ยนยา

แผนภูมิ 2 รูปแบบการติดตามผลการรักษาแบบคาดการณ์

1.3 กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.3.1 ประชากรกลุ่มเป้าหมาย

ผู้ป่วยที่พักรักษาตัวในโรงพยาบาลพระมงกฎเกล้า

1.3.2 กลุ่มตัวอย่าง

เกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ป่วยเข้าร่วมการศึกษา (inclusion criteria)

- ผู้ป่วยที่พักรักษาตัวในโรงพยาบาล ระหว่างวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2545 ถึง 30 เมษายน พ.ศ. 2546 และเกิดการติดเชื้อระบบทางเดินปัสสาวะในขณะที่พักอยู่ในโรงพยาบาล (Hospital-acquired urinary tract infections) โดยมีคุณสมบัติครบดังเกณฑ์ต่อไปนี้จะถูกคัดเลือกให้เข้าร่วมการวิจัย ดังนี้

1. ผู้ป่วยเกิดการติดเชื้อระบบทางเดินปัสสาวะหลังจากที่พักรักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาลมากกว่าหรือเท่ากับ 2 วัน

2. มี significant bacteriuria or funguria

3. มี pyuria (ยกเว้นภาวะเม็ดเลือดขาวในเลือดต่ำ คือ มีน้อยกว่า $1000/\text{mm}^3$)

4. ผู้ป่วยยินยอมเข้าร่วมการวิจัยด้วยความสมัครใจ

โดยทำการศึกษาผู้ป่วยที่พักรักษาตัวอยู่ในหอผู้ป่วยต่างๆ กองอาชญากรรม ได้แก่ หอผู้ป่วยอาชญากรรมชาย 4, หอผู้ป่วยอาชญากรรมชาย 6, หอผู้ป่วยอาชญากรรมหญิงสามัญ 8/7, หอผู้ป่วยอาชญากรรมพิเศษชาย 8/6, หอผู้ป่วยอาชญากรรมพิเศษหญิง 8/5, หอผู้ป่วยตีกสมเด็จฯ 90/6 (ยกเว้นหอผู้ป่วยปลดปล่อยเชื้อ) หอผู้ป่วยกองอุบัติเหตุและเวชกรรมฉุกเฉิน ได้แก่ หอผู้ป่วยสังเกตอาการ, หอผู้ป่วยอุบัติเหตุหญิง (ยกเว้นหอผู้ป่วยอุบัติเหตุชาย) หอผู้ป่วยต่างๆ กองศัลยกรรม ได้แก่ หอผู้ป่วยศัลยกรรมหญิง 8/2, หอผู้ป่วยศัลยกรรมประสาทชาย, หอผู้ป่วยศัลยกรรม 4, หอผู้ป่วยตีกสมเด็จฯ 90/4, หอผู้ป่วยตีกสมเด็จฯ 90/5 (ยกเว้นหอผู้ป่วยศัลยกรรมชาย 8/2, หอผู้ป่วยศัลยกรรมทั่วไปชาย) หอภิบาลผู้ป่วยหนักโรคหัวใจ หอภิบาลผู้ป่วยหนักทางอาชญากรรม หอภิบาลผู้ป่วยหนักทางศัลยกรรม หอภิบาลผู้ป่วยหนักทางอุบัติเหตุ (หอผู้ป่วยที่ไม่ทำการศึกษานึ่งจากมีรายงานสถิติของโรงพยาบาล ตั้งแต่เดือนมกราคม ถึง พฤษภาคม 2545 ว่าพบโรคติดเชื้อทางเดินปัสสาวะที่เกิดในโรงพยาบาลในหอผู้ป่วยคงคล่องตัวมีน้อยราย)

เกณฑ์ในการคัดออกจากการศึกษา (exclusion criteria)

ผู้ป่วยที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่งต่อไปนี้จะถูกคัดออกจากการวิจัย

1) ผู้ป่วยหญิงที่ตั้งครรภ์

2) ผู้ป่วยที่มีอายุน้อยกว่า 18 ปี

1.4 การคำนวณขนาดตัวอย่าง

$$\text{จากสูตร} \quad n = \frac{Z_{\alpha}^2 P(1-P)}{d^2}$$

กำหนดให้	Z _α	=	1.96 95%CI
	P	=	57% หรือ 0.57
	1-P	=	43% หรือ 0.43
	d	=	10% หรือ 0.1

ค่า P คือ โอกาสที่จะพบว่าผู้ป่วยตอบสนองต่อการรักษาแบบคาดการณ์

จากการทำโครงการศึกษาปัญหาพิเศษ โดยเก็บข้อมูลผู้ป่วยโรคติดเชื้อทางเดินปัสสาวะที่เกิดในโรงพยาบาลในกองอาชญากรรม โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า ย้อนหลังไป 7 เดือน ตั้งแต่ กันยายน 2544 ถึงมีนาคม 2545 พบว่าผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาแบบคาดการณ์มีการตอบสนองต่อการรักษา 57%

แทนค่าในสูตร

$$n = \frac{(1.96)^2 \times 0.57 \times 0.43}{(0.1)^2}$$

= 95 คน

นั่นคือ จะต้องใช้ผู้ป่วยอย่างน้อยจำนวน 95 คน

และเพื่อป้องกันการสูญหายประมาณ 10% จึงเพิ่มจำนวนผู้ป่วยเป็น 105 คน

1.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.5.1 แบบฟอร์มเก็บข้อมูลประวัติทั่วไปของผู้ป่วย

1.5.2 แบบฟอร์มเก็บข้อมูลชนิดของเชื้อที่เป็นสาเหตุและความไวต่อยาของเชื้อ

1.5.3 แบบฟอร์มเก็บข้อมูลการสั่งใช้ยาของแพทย์

1.5.4 แบบฟอร์มเก็บผลตรวจทางห้องปฏิบัติการและผลตรวจอื่นๆ

1.5.5 แบบฟอร์มบันทึกปัญหาและอาการไม่พึงประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยา

1.5.6 เอกสารข้อมูลยาต้านจุลชีพ

1.5.7 แบบประเมินความเป็นไปได้ของอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย

มาสัชกรทำการสืบค้นรายชื่อผู้ป่วยที่พักรักษาตัวในโรงพยาบาลแล้วมีการส่งเพาะเชื้อในปัสสาวะจากแผนกจุลชีววิทยา กองพยาธิวิทยา โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า และดำเนินการศึกษาในผู้ป่วยที่ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมการศึกษาโดยเก็บข้อมูลดังต่อไปนี้จากแฟ้มประวัติ ผลการตรวจร่างกาย ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ และสัมภาษณ์ผู้ป่วย ในทุกห้องผู้ป่วยที่ทำการศึกษาดังต่อไปนี้

ตาราง 8 วิธีดำเนินงานและการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

ข้อมูล	ข้อมูลที่ศึกษา	วิธีดำเนินงาน
1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ป่วย	ข้อมูลประวัติต่างๆ เช่น อายุ เพศ ประวัติการเจ็บป่วย ประวัติการใช้และการแพ้ยาของผู้ป่วย เป็นต้น	- สัมภาษณ์ประวัติผู้ป่วย - เก็บข้อมูลจากแฟ้มประวัติ และบันทึกข้อมูลต่างๆ ลงในแบบฟอร์มเก็บข้อมูล
2. ข้อมูลเกี่ยวกับการติดเชื้อ	2.1 ข้อมูลปัจจัยเสี่ยงต่างๆ ต่อการเกิดการติดเชื้อในทางเดินปัสสาวะ เช่น ระยะเวลาการคาย尿 เป็นต้น 2.2 ผลการตรวจร่างกายและทางห้องปฏิบัติการ เช่น การตรวจเลือด ปัสสาวะ เป็นต้น 2.3 วันที่เริ่มมีอาการของการติดเชื้อระบบทางเดินปัสสาวะหรือพบเชื้อในปัสสาวะหลังคาย尿ปัสสาวะ 2.4 ชนิดของเชื้อก่อโรค 2.5 ข้อมูลความไวต่อยาของเชื้อก่อโรค 2.6 อาการและการแสดง 2.7 การกลับเป็นซ้ำของการติดเชื้อทางเดินปัสสาวะ	เก็บข้อมูลจากแฟ้มประวัติ ผลการเพาะเชื้อและทดสอบความไวต่อยาต้านจุลชีพของเชื้อ ผลการตรวจต่างๆ และบันทึกข้อมูลลงในแบบฟอร์มเก็บข้อมูล
3. ข้อมูลเกี่ยวกับการสั่งใช้ยาด้านจุลชีพ เช่น ชนิดขนาด รูปแบบการให้ยา วิธีการบริหารยา เป็นต้น	3.1 การสั่งใช้ยาแบบคาดการณ์ 3.2 การสั่งใช้ยาหลังทราบผลการเพาะเชื้อ	เก็บข้อมูลจากแฟ้มประวัติ และบันทึกข้อมูลต่างๆ ลงในแบบฟอร์มเก็บข้อมูล

4. การติดตามผลการรักษา	4.1 ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ เช่น การตรวจปัสสาวะ การเพาะเชื้อในปัสสาวะ เป็นต้น 4.2 ผลการตรวจร่างกาย เช่น อุณหภูมิร่างกาย 4.3 อาการและอาการแสดง	เก็บข้อมูลจากเพิ่มประวัติ ผลการตรวจต่างๆ และบันทึกข้อมูลลงในแบบฟอร์มเก็บข้อมูล
5. ค่าใช้จ่ายของยาต้านจุลชีพ	ค่ายาต้านจุลชีพที่ใช้ในการรักษาโรคติดเชื้อทางเดินปัสสาวะที่เกิดในโรงพยาบาล	สืบค้นราคายาต้านจุลชีพของโรงพยาบาล
6. การติดตามปัญหาจากการรักษาด้วยยาต้านจุลชีพ	ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยาตึงแต่เริ่มนี้การสั่งใช้ยาต้านจุลชีพ เช่น การบริหารยา การเกิดอันตรรศิยารอยยา เป็นต้น	<ul style="list-style-type: none"> -หากพบปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยา บันทึกปัญหาและดำเนินการโดยติดต่อประสานงานกับแพทย์ -สัมภาษณ์ผู้ป่วยถึงข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวกับปัญหาที่เกิดจากการใช้ยาและเก็บข้อมูลจากเพิ่มประวัติ
7. การติดตามอาการไม่พึงประสงค์ที่เกิดจากการใช้ยา	<ul style="list-style-type: none"> -อาการ ไม่พึงประสงค์ต่างๆจากการใช้ยา โดยประเมินความเป็นไปได้ของอาการไม่พึงประสงค์นั้น โดยใช้ Naranjo's algorithm 	<ul style="list-style-type: none"> -สัมภาษณ์ผู้ป่วยเกี่ยวกับอาการไม่พึงประสงค์ที่เกี่ยวข้องจากการใช้ยา และเก็บข้อมูลจากเพิ่มประวัติ -หากพบอาการไม่พึงประสงค์ตั้งกล่าว บันทึกและดำเนินการโดยติดต่อประสานงานกับแพทย์

- การสืบค้นปัญหาจากการรักษาด้วยยา (Drug therapy problem) โดยพิจารณาตามหัวข้อดังนี้ (โดยมีการคัดแปลงรายละเอียดในแต่ละหัวข้อของปัญหาตามแนวคิดของ Strand LM และคณะ⁴⁹ เพื่อให้สอดคล้องกับการศึกษานี้)

1) ผู้ป่วยจำเป็นต้องได้รับยาเพิ่มเติม

- ผู้ป่วยมีอาการไข้ซึ่งคาดว่าเกิดจากการติดเชื้อทางเดินปัสสาวะหรือมีอาการแสดงของโรคติดเชื้อทางเดินปัสสาวะ ร่วมกับมี pyuria แต่ผู้ป่วยไม่ได้รับการรักษาแบบคาดการณ์ด้วยยาต้านจุลชีพ โดยที่ในขณะนั้นไม่ได้ยาต้านจุลชีพด้วย

- ผลการเพาะเชื้อพบเชื้อมากกว่าหรือเท่ากัน 2 ชนิด แต่ผู้ป่วยได้รับยาต้านจุลชีพสำหรับรักษาเชื้อที่เป็นสาเหตุบางชนิดเท่านั้น เช่น พบเชื้อแบคทีเรียและเชื้อร้ายย่างมีนัยสำคัญ แต่ได้รับเฉพาะยาต้านเชื้อแบคทีเรียเท่านั้น

2) ผู้ป่วยได้รับยาที่ไม่จำเป็น

- ได้รับการรักษาด้วยยาช้าช้อน เช่น กรณีได้ยาต้านจุลชีพในกลุ่มเดียวกัน ซึ่งมีประสิทธิภาพในการออกฤทธิ์ใกล้เคียงกัน และการให้ร่วมกันไม่ได้เสริมฤทธิ์ในการรักษาเป็นต้น

3) ผู้ป่วยได้รับยาที่ไม่เหมาะสม

- ชนิดหรือรูปแบบของยาไม่เหมาะสม
- มีประวัติแพ้ยาที่ได้รับ
- มีข้อห้ามในการใช้ยา
- ได้รับยาต้านจุลชีพที่เชื้อก่อโรคคือต่อยานั้นทำให้ใช้ยาไม่ได้ผล
- มียาอื่นซึ่งมีประสิทธิภาพดีกว่า เช่น กรณียาต้านจุลชีพกลุ่มเดียวกัน มีประสิทธิภาพใกล้เคียงกัน แต่ยาที่ไปยังตำแหน่งที่มีการติดเชื้อได้ดีกว่าย่อนมีประสิทธิภาพดีกว่า

4) ผู้ป่วยได้รับยาที่ถูกต้องในขนาดที่น้อยเกินไป

- ขนาดยาที่ได้รับน้อยเกินไป
- ระยะห่างระหว่างมือของยาห่างกันมากเกินไป
- ระยะเวลาในการให้ยาน้อยเกินไป

5) เกิดอาการไม่พึงประสงค์จากยา

- เกิดการแพ้ยาที่ได้รับ
- เกิดผลที่ไม่พึงประสงค์
- เกิดอันตรกิริยาระหว่างยา

- 6) ผู้ป่วยได้รับยาที่ถูกต้องในขนาดที่มากเกินไป
  - ขนาดยาที่ได้รับมากเกินไป
  - ระยะห่างระหว่างเม็ดของยาห่างกันน้อยเกินไป
- 7) ผู้ป่วยไม่สามารถได้รับยาตามแพทย์สั่ง

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ และสรุปผลการวิจัย

นำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรม SPSS 10.0 โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาแสดงข้อมูลเป็นค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ

- 1) ข้อมูลต่างๆของผู้ป่วยที่ทำการศึกษา เช่น
  - 1.1 เพศ อายุ
  - 1.2 จำนวนผู้ป่วยที่ได้รับการใส่สายสวนปัสสาวะ
  - 1.3 ระยะเวลาที่ค่าสายสวนปัสสาวะ
  - 1.4 จำนวนวันหลังจากค่าสายสวนปัสสาวะแล้วพบการติดเชื้อ
  - 1.5 จำนวนผู้ป่วยที่เกิดการกลับเป็นซ้ำของโรคติดเชื้อทางเดินปัสสาวะ
- 2) ข้อมูลเกี่ยวกับผลการเพาะเชื้อและทดสอบความไว
  - 2.1 ชนิดของเชื้อก่อโรค
  - 2.2 ผลความไวต่อยาต้านจุลชีพของเชื้อก่อโรค
- 3) ข้อมูลการสั่งใช้ยาต้านจุลชีพ
  - 3.1 การสั่งใช้ยาแบบคาดการณ์
  - 3.2 การสั่งใช้ยาหลังทราบผลการเพาะเชื้อ
- 4) ข้อมูลการติดตามผลการรักษา

จำนวนครั้งที่มีและไม่มีการตอบสนองต่อการรักษา
- 5) ปัญหาและอาการ ไม่พึงประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยา

จำนวนปัญหาและอาการ ไม่พึงประสงค์ที่พบ

คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

- **Significant bacteriuria or funguria** คือ การที่เพาะเชื้อจากปัสสาวะขึ้นดังนี้
  - * $\geq 10^3$ CFU/ml จาก midstream clean-voided urine ในผู้ป่วยที่มีอาการ UTI หรือในผู้ที่มี pyuria
  - * $\geq 10^5$ CFU/ml จาก midstream clean-voided urine 1 ครั้ง ในผู้ป่วยที่มีอาการ UTI หรือ 2 ครั้ง (เชื่อตัวเดิน) ในผู้ที่ไม่มีอาการ
  - * $\geq 10^2$ CFU/ml ในปัสสาวะที่ได้จากสายสวนปัสสาวะ
  - * ปริมาณเท่าใดก็ได้จากการเก็บปัสสาวะทาง suprapubic aspiration

- **Pyuria**
พบเม็ดลือขาวในปัสสาวะ ≥ 10 ตัว/HPF ในเพศหญิง หรือ ≥ 5 ตัว/HPF ในเพศชาย

- **Symptomatic urinary tract infection UTI**
ผู้ป่วยติดเชื้อทางเดินปัสสาวะที่มีอาการแสดงของ lower UTI หรือ upper UTI
  - * lower UTI symptoms ได้แก่ ปัสสาวะແสนบัด ปัสสาวะบ่อย ปวดบริเวณหัวหน่าว
  - * upper UTI symptoms ได้แก่ ไข้ หน้าสั้น costovertebral angle(CVA) tenderness คลื่นไส/อาเจียน leukocytosis

- **Asymptomatic bacteriuria**
การพนเชื้อในปัสสาวะจำนวน $>10^5$ CFU/ml โดยที่ไม่มีอาการผิดปกติอื่นๆ

- **Recurrent urinary tract infection**
หมายถึง การติดเชื้อทางเดินปัสสาวะที่กลับเป็นซ้ำแบบออกเป็น
  - 1.Relapse เป็นการติดเชื้อทางเดินปัสสาวะที่กลับเป็นซ้ำโดยมีสาเหตุจากเชื้อตัวเดิมและเกิดขึ้นภายใน 1-2 สัปดาห์หลังสิ้นสุดการรักษาไปแล้ว
  - 2.Reinfection เป็นการติดเชื้อทางเดินปัสสาวะที่กลับเป็นซ้ำโดยมีสาเหตุจากเชื้อตัวใหม่และเกิดขึ้นหลังจากสิ้นสุดการรักษาไปแล้วมากกว่า 2 สัปดาห์หรืออาจเกิดขึ้นขณะกำลังได้รับการรักษาโรคติดเชื้อทางเดินปัสสาวะ

- **ปัญหาจากการรักษาด้วยยา (Drug therapy problem)**

ในการศึกษานี้จะศึกษาเฉพาะปัญหาที่เกี่ยวกับยาต้านจุลชีพที่ใช้ในการรักษาโรคติดเชื้อทางเดินปัสสาวะที่เกิดในโรงพยาบาล

- **ผลการตอบสนองต่อการรักษา**

- อาการดีขึ้นหรือมีการตอบสนองต่อการรักษาหลังจากได้รับยาไปอย่างน้อย 48-72 ชั่วโมง ได้แก่ 2 ใน 3 ข้อต่อไปนี้

- 1) อาการไข้ลดลง ($<38^{\circ}\text{C}$)

- 2) pyuria หายไป

- 3) ไม่พบเชื้อจากการส่งเพาะเชื้อในปัสสาวะ

- อาการไม่ดีขึ้นหรือไม่ตอบสนองต่อการรักษาหลังจากได้รับยาไปอย่างน้อย 48-72

ชั่วโมง ได้แก่ข้อใดข้อหนึ่งในต่อไปนี้

- 1) ผลความไวพบว่าเชื้อดื้อยาและมีการเปลี่ยนแปลงยาต้านจุลชีพ

- 2) ยังพบ pyuria (ยกเว้นกรณีที่มีการส่งเพาะเชื้อแล้วไม่พบเชื้อในปัสสาวะ)

- 3) ผู้ป่วยเสียชีวิตเนื่องจากการติดเชื้อทางเดินปัสสาวะระหว่างการรักษา

- **ปัญหาที่มีโอกาสเกิดอันตรกิริยาระหว่างยาจากการสั่งใช้ยาต้านจุลชีพร่วมกับยาอื่น**

อันตรกิริยาระหว่างยา หมายถึง การตอบสนองที่ผิดปกติของร่างกายต่อฤทธิ์ทางเ gamma ที่เกิดขึ้นจากการใช้ยาตั้งแต่ 2 ชนิดขึ้นไปร่วมกัน แล้วทำให้เกิดการเพิ่มหรือลดฤทธิ์ของยา ในการศึกษานี้จะศึกษาเฉพาะปัญหาการสั่งใช้ยาต้านจุลชีพที่ผู้ป่วยได้รับในการรักษาโรคติดเชื้อทางเดินปัสสาวะที่เกิดในโรงพยาบาลร่วมกับยาชนิดอื่นๆแล้วมีโอกาสเกิดอันตรกิริยาของยาที่ระดับนัยสำคัญของการเกิดที่ 1 และ 2 เท่านั้น ซึ่งปัญหาเหล่านี้ไม่สามารถระบุได้ว่าเกิดปัญหาขึ้นจริงจากอันตรกิริยา เนื่องจากไม่มีการเจาะจงระดับยาหรือมีผลทางห้องปฏิบัติการเปลี่ยนแปลงยืนยันในช่วงที่ทำการศึกษา

- **อาการไม่พึงประสงค์จากยา**

หมายถึง ปฏิกิริยาตอบสนองต่อยาที่เป็นอันตรายแก่ร่างกาย ปฏิกิริยานี้เกิดขึ้นเองเมื่อใช้ยาในขนาดปกติเพื่อการป้องกัน วินิจฉัย บรรเทา หรือบำบัดรักษาโรคหรือเพื่อเปลี่ยนแปลงแก้ไขการทำงานของอวัยวะในร่างกาย แต่ไม่รวมถึงการใช้ยาในขนาดสูงทั้งโดยตั้งใจหรือไม่ได้ตั้งใจ หรือจากการใช้ยาไปในทางที่ผิด

- ค่าใช้จ่ายของยาต้านจุลชีพ
ค่ายาต้านจุลชีพที่ผู้ป่วยใช้ในการรักษาโรคติดเชื้อทางเดินปัสสาวะในโรงพยาบาล
ตามราคาจำหน่ายของโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า ณ วันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ.2545
- ระยะเวลาการรักษาโรคติดเชื้อทางเดินปัสสาวะ
จะคิดระยะเวลาการรักษาเฉพาะกรณีที่รักษาโรคหายเท่านั้น ดังนี้
 - ในกรณีที่ผู้ป่วยตอบสนองต่อการรักษาแบบคาดการณ์ : ระยะเวลาการรักษาจะเริ่มนับตั้งแต่วันที่เริ่มได้รับยาต้านจุลชีพในการรักษาแบบคาดการณ์จนกระทั่งสิ้นสุดการรักษา
 - ในกรณีที่ผู้ป่วยไม่ตอบสนองต่อการรักษาแบบคาดการณ์ : ระยะเวลาการรักษาจะเริ่มนับตั้งแต่วันที่เริ่มได้รับยาต้านจุลชีพที่เปลี่ยนแปลงแล้วตามผลความไวของเชื้อต่อยาจนกระทั่งสิ้นสุดการรักษา

**ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**